

- DRŽAVNI PREVENTIVNI MEHANIZEM -

poročilo
o opravljenem obisku
na lokaciji

ZAVOD ZA PRESTAJNAJE KAZNI ZAPORA MARIBOR

Pojasnilo: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljevanju: Varuh) v okviru izvajanja nalog in pooblastil po Zakonu o ratifikaciji opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (Uradni list RS, št. 114/2006) v vlogi državnega preventivnega mehanizma (v nadaljevanju: DPM) obiskuje kraje odvzema prostosti. V skupini, ki izvede obisk, poleg predstavnikov Varuha praviloma sodeluje(jo) tudi predstavnik(i) pogodbenih nevladnih organizacij ter občasno tudi neodvisni izvedenci medicinske in drugih strok in prevajalci. Pravna podlaga za opravljanje nadzorov s strani DPM je predstavljena na spletni strani [Varuh kot državni preventivni mehanizem](#).

Pričujoče poročilo vsebuje le bistvene ugotovitve o obisku s predlogi za izboljšanje razmer oziroma odpravo nepravilnosti. Izdelano je bilo na podlagi poročila o obisku DPM in odzivnega poročila pristojnih. Namenjeno je objavi na spletni strani Varuha.

Osnovni podatki o lokaciji:

► **Tip lokacije:** javni zavod, namenjen za obsojence z območja sodnega okrožja Murska Sobota, če soobsojeni na kazen zapora nad šest mesecev ali jim ostanek kazni po vštetju pripora presega šest mesecev zapora ter mlajše polnoletne obsojence (do 23. leta starosti) z območja sodnega okrožja Maribor, Ptuj in Slovenj Gradec, če so obsojeni na kazen zapora do enega leta ali jim ostanek kazni po vštetju pripora ne presega enega leta zapora;

► **Kategorije oseb, ki jim je bila odvzeta prostost:** obsojenci, priporniki in osebe zoper katere se izvršuje uklonilni zapor.

► **Uradna zmogljivost in dejanska zasedenost lokacije na dan obiska:** 146 (od tega je 106 mest namenjenih obsojencem, 34 pripornikom in 6 izvrševanju uklonilnega zapora). Dejansko je bilo v Zavodu ob našem obisku nameščenih 115 obsojencev¹, 48 pripornikov ter 7 oseb je prestajalo uklonilni zapor. Skupaj je bilo tako v Zavodu nameščenih 170 oseb. Kapaciteta je bila torej presežena za dobrih 16%. Na dan obiska so bili v strožji režim nameščeni štirje obsojenci.

Potek obiska in priprava poročila:

► Obisk je bil **najavljen. Opravljen** je bil **28. 2. 2012** v času med **09.05** in **15.40** uro. Pogodbena izvedenka je obisk opravila **29. 2. 2012** v času med **9.36** do **12.22** ure.

► **Skupina za obisk:** trije predstavniki Varuha (namestnik varuhinje, višja svetnica, svetnik) in trije predstavniki nevladnih organizacij (Inštitut Primus, Rdeči križ Slovenije, Pravno-informacijski center – PIC) ter pogodbena izvedenka (prim., dr. med., spec. psihiatrije).

¹Od teh so bili štirje na begu.

► **Vsebina obiska:** uvodni razgovor z vodstvom Zavoda. Sledil je ogled bivalnih in ostalih prostorov na oddelku, razgovor z zaprtimi osebami ter zaključni razgovor z vodstvom Zavoda².

► **Poročanje:** poročilo o obisku smo po pošti posredovali Generalnemu uradu Uprave Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij (v nadaljevanju: GUURSIKS), zavodu pa v vednost 5. 4. 2012, skupaj s predlogom, da ga obravnava ter nam v roku 30 dni sporoči njegova stališča; tozadevni odgovor smo prejeli 22. 5. 2012, torej 47. dan po odpremi.

²DPM se je ob obisku razdelil v tri skupine, od katerih je ena opravila uvodni razgovor z vodstvom Zavoda in nekaj razgovorov z (izbranimi) zaprtimi osebami, druga skupina si je ogledala zaprti oddelek ter polodprti oddelek z oddelkom brez drog, tretja pa oddelek pripora, sprejemni oddelek ter prostor za izvrševanje uklonilnega zapora. Ob tem smo se tudi pogovorili z vsemi zaprtimi osebami, ki so to želele. Ogledali smo si tudi kopalnice, fitness, delavnice, kuhinjo ter pralnico ter nekatere druge prostore Zavoda. Ambulanto ter urejenost zdravstvenega varstva si je ogledala zunanja izvedenka. Ta je opravila tudi nekaj razgovorov z (izbranimi) zaprtimi osebami.

► DPM je posebej pohvalil

- da Zavod posveča pleskanju bivalnih prostorov večjo skrb
- da so priporniki s pravicami in pravili prestajanja pripora ob nastopu seznanjeni
- da so pripornikom delavci strokovne službe po potrebi vedno na razpolago
- da je zaposlovanje zaprtih oseb v porastu
- na odnos pravosodnih policistov do zaprtih oseb

► predlog DPM

DPM: predlagamo, da zaposleni sami ugotavljajo morebitne poškodbe žimnic in te po potrebi zamenjajo³.

DPM: predlagamo, da se proučijo možnosti, da se tudi v tem bivalnem prostoru uredi zračenje toaletnega prostora⁴.

DPM: predlagamo, da se tudi za ta del Zavoda ugotovijo razlogi, zaradi katerih v tem delu Zavoda ni konstantno na razpolago tople vode in se jih odpravi⁵.

DPM: predlagamo, da Zavod posveti več skrbi sprotnemu ugotavljanju poškodovanja inventarja in drugih poškodb v posameznem bivalnem prostoru in ob očitno namernem poškodovanju stvari ukrene vse potrebno, da odkrije povzročitelja ter proti njemu ustrezno ukrepa⁶.

DPM: predlagamo, da se tudi osebam, ki prestajajo uklonilni zapor, nemudoma zagotovijo dostojne bivanjske razmere, morda tudi z angažiranjem njih samih. Z

► odziv pristojnih

GUURSIKS: sporočamo, da po razpoložljivih informacijah je v zavodu Maribor že v teku postopek za nabavo novih žimnic, ki jih bo dobavitelj v kratkem dobavljal v večjih količinah.

GUURSIKS: pojasnjujemo, da Zavod Maribor poskuša problem rešiti na ta način, da obsojencem priporoča, da se prhajo v času, ko je v zavodu poraba tople vode manjša. Po informacijah zavoda Maribor se je težava z zagotavljanje tople vode že omilila, ker se obsojenci prhajo v času manjše porabe tople sanitarne vode.

GUURSIKS: pojasnjujemo, da zavod v okviru hišnih delavnic opravlja vsakodnevna manjša popravila poškodovanega inventarja ter sproti izvaja vzdrževalna dela na zgradbi in inventarju. S predlogom Varuha, da zavod Maribor ob očitno namernem poškodovanju inventarja in drugih stvari ukrene vse potrebno, da odkrije povzročitelja ter proti njemu ustrezno ukrepa, v celoti soglaša, saj se bo s tem okrepila odgovornost posameznika do lastne države, ki jo uporabljajo.

GUURSIKS: soglašamo na predlog Varuha, še posebej v tistem delu, ki se nanaša na vzdrževanje higiene v teh prostorih. Res je, da je fluktuacija oseb,

³Med pregledom prostorov zaprtega in polodprtega oddelka je bilo opaženih več poškodovanih vzmetnic (bivalni prostori številka 73, 89, 105/a in 112), ki so bile brez prevleke ali pa je bila prevleka močno poškodovana.

⁴Pri pregledu bivalnega prostora številka 72 je bilo ugotovljeno, da je ta namenjena za namestitev dveh zaprtih oseb. V bivalnem prostoru je toaletni prostor (WC), ki pa nima urejenega zračenja.

⁵Ob pregledu bivalnih prostorov oddelka brez drog (bivši ženski oddelek) je bilo od zaprtih oseb slišati pripombe, da v tem delu občasno ni tople vode.

⁶Premalo pa skrbi za sprotno popravilo poškodovanega inventarja. Na nujnost popravila dveh poškodb vrat (bivalni prostor št. 43 in 45) je DPM opozoril že v zaključnem razgovoru, saj sta predstavljali nevarnost za poškodbo.

bivanjem v obstoječih pogojih so še dodatno kaznovane, poleg tega pa jim je dostojanstvo še dodatno in brez potrebe prizadeto⁷.

zoper katere se izvršuje uklonilni zapor, v zavodu Maribor velika ter da te osebe v pogledu odnosa do vzdrževanja čistoče nimajo osvojenih tozadevnih navad, vendar zavod z ustreznimi stalnim opozarjanjem ter izvajanjem nadzora nad čistočo v bivalnih prostorih lahko pripomore k izboljševanju razmer v bivalnih prostorih teh oseb.

DPM: predlagamo, da se vpete letve skrbno pregleda in ugotovi, ali je njihova namestitve varna in torej ne predstavljajo nevarnosti za osebo, ki je odstranjena v poseben prostor in za delavce Zavoda. Sicer je treba penasto oblogo pritrditi na varnejši način⁸.

GUURSIKS: pojasnjujemo, da je zavod Maribor že poskrbel za varno vpetost vseh robov v prostoru za izločitev zaprtih oseb, kar torej pomeni, da je ustrezno poskrbljeno za varnost zaposlenih kot tudi varnost zaprtih oseb med bivanjem v tem prostoru.

DPM: predlagamo, da Zavod ustrezno poskrbi, da bodo hišni in dnevni red v vsakem bivalnem prostoru in vselej na voljo pripornikom.

GUURSIKS: menimo, da kljub dejstvu, da hišni red in dnevni red posamezni priporniki nemalokrat namenoma raztrgajo, je zavod Maribor dolžan poskrbeti, da je pripornikom v vsakem bivalnem prostoru na voljo tovrstni podzakonski akt.

DPM: predlagamo, čimprejšnjo ureditev prostorov za obiske na način, ki bo zagotavljal primerno intimo ob obiskih zaprtih oseb⁹.

⁷Bivalni prostor, namenjen prestajanju uklonilnega zapora, je po oceni v zelo slabem stanju. Tukaj je nameščeno izključno staro, že iztrošeno pohištvo. Žimnice na železnih posteljah dajejo že na pogled občutek nesnažnosti. So namreč umazane in imajo na več mestih oguljene, raztrgane prevleke.

⁸Ogledali smo si tudi sobo za odstranitev v posebni prostor (sobo za umirjanje). Poškodba penaste obloge z zadnjega obiska je bila sicer sanirana, opazili pa smo, da manjka v desnem talnem robu kovinska letev, s katero je penasta obloga (v drugih vertikalnih in horizontalnih robovih) dodatno vpeta v steno in tla. Pravosodni policist ni znal natančno pojasniti, kako in komu je to letev uspelo odstraniti. Obstaja pa bojazen, da je tudi ostale kovinske letve mogoče odstraniti z golimi rokami in jih morda uporabiti za napad ali samopoškodbo.

⁹Obsojenci imajo prvih 14 dni po nastopu kazni obisk za stekleno pregrado, nato za mizo. Obiski za obsojence so dvakrat tedensko po pol ure, v izjemnih okoliščinah pa lahko tudi dlje – kadar npr. obiskovalci prihajajo od daleč. V času obiska DPM je imelo štirinajst obsojencev nadzorovane za stekleno pregrado, devet pa pod nadzorom za mizo. Ostali obsojenci imajo proste obiske. Prostor za obiske je ostal nespremenjen. Ob obiskih je zato še vedno gneča.

DPM: predlagamo, da pravosodni policisti, ki opravljajo nadzor pripornikov med delom, prošnji pripornika za odhod v toaletni prostor, v najkrajšem času ugodijo¹⁰.

GUURSIKS: pojasnujemo, da zavod Maribor s tozadevno domnevno problematiko ni bil seznanjen, niti s strani zaposlenih, kakor tudi ne s strani pripornikov. Kljub temu je zavod Maribor podvzel ustrezne ukrepe za odpravo navedene pomanjkljivosti, saj je inštruktorje in pravosodne policiste, ki so odgovorni za nadzor pripornikov na delovnem mestu, opozorili na dosledno izvrševanje nalog, med katerimi je tudi to, da se pripornikom na delu v najkrajšem času omogoči dostop do sanitarij.

DPM: predlagamo, da se mora strop (vsaj v kuhinji in jedilnici), ki odstopa, v najkrajšem možnem času sanirati¹¹.

DPM: predlagamo, da nas Zavod seznanj z najnovjšim posnetkom stanja zagotavljanja zdravstvenih storitev, ki bo vključeval tudi morebitne spremembe¹².

GUURSIKS: s splošnim dogovorom za leto 2012, ki je bil sprejet v decembru 2011, je bil standard zdravstvene oskrbe za obsojence in pripornike znižan za polovico. Pomotoma so bili znižanani tudi ordinacijski časi zdravstvenih timov, zato so nekateri izvajalci zdravstvene dejavnosti (regionalni zdravstveni domovi) nepravilno zniževali ordinacijske čase. Na problematiko smo opozorili Ministrstvo za zdravje, katero nas je obvestilo, da so ordinacijski časi, zapisani v prilogi VIII Splošnega dogovora neuradni in da so potrebni usklajevanj med vodstvi zavodov za prestajanje kazni zapora in izvajalci

¹⁰Med priporniki so bili štiri zaposleni, sedem pripornikov pa je bilo v fazi pridobitve potrebnih dovoljenj pred zaposlitvijo. Ob zadnjem obisku DPM sta bila med priporniki zaposlena le dva. Ob obisku smo si ogledali delavnico pripornikov v prostorih JGZ. Priporniki, ki so delali, so bili z zaposlitvijo zadovoljni. Kot pomanjkljivost so navedli zgolj občasno neodzivanje pravosodnih policistov v primerih, ko so želeli iz delovnega mesta oditi v toaletni prostor.

¹¹V kuhinji Zavoda smo opazili, da je strop, ki se lušči (odpada) nad delilnim pultom in delom kuhinje, kjer se pripravlja hrana, zaščiten s papirjem. Takšna rešitev je sicer zgolj začasna, vendar lahko po pojasnilu vodstva Zavoda zaradi pomanjkanja finančnih sredstev, kljub temu, da naj bi bila ta že zagotovljena, traja še vsaj nekaj časa. Odpravo te pomanjkljivosti je naložila tudi sanitarna inšpekcija.

¹²V uvodnem pogovoru je direktor izvedenki povedal, da je narejen posnetek stanja zagotavljanja zdravstvenih storitev (omenjen tudi v odzivnem poročilu UIKS, 15. 2. 2011). Glede na to, da je to posnetek stanja pred enim letom in da so 29. 12. 2011 prejeli obvestilo o krčenju storitev.

zdravstvene dejavnosti, kot je bilo navedeno v vladnem gradivu. Glede na potrebe v zavodih za prestajanje kazni zapora smo se z Ministrstvom za zdravje dogovorili, da se standarda za ambulantno psihiatrijo in odvisnosti od drog ne znižata. Usklajevanja glede ordinacijskih časov vseh zdravstvenih timov, ki se izvajajo za obsojence in pripornike ter mladoletnike, so potekala na Ministrstvu za zdravje dne 17. 4. in 24. 4. 2012.

DPM: predlagamo, da UIKS sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev nemotenega dela v ambulanti Zavoda in za izpolnjevanje pogodbe, sklenjene z ZD, tudi v primeru (bolniške) odsotnosti medicinske sestre¹³.

GUURSIKS: v okviru standarda in števila timov ter glede na potrebe po zdravstveni skrbi zaprtih oseb v posameznih zavodih za prestajanje kazni zapora, je bilo med vodstvo zavoda Maribor in ZD Maribor dogovorjeno, da se bo splošna ambulanta izvajala v okviru 14-ih ur na teden (4x na teden), ambulanta za psihiatrijo 1x tedensko po 6 ur, ambulanta za odvisnost od droge 2x mesečno po 4 ure ter zobozdravstvena ambulanta 2x tedensko po 4 ure. Zdravstveni dom bo v splošni ambulanti Zavoda za prestajanje kazni zapora Maribor vsak dan zagotavljal tudi osemurno prisotnost zdravstvenega tehnika, ki ga bo v času njegove odsotnosti tudi ustrezno nadomestil. V primeru odsotnosti obeh zavodskih sester, bo ZD nadomestil tudi njune odsotnosti.

DPM: predlagamo, da navkljub neuspešno predlagani sistemizaciji delovnega mesta psihologa, UIKS psihologa v največji možni meri razbremeni administrativnega dela, ki ga lahko opravi drug delavec Zavoda¹⁴.

GUURSIKS: pojasnjujemo, da je organizacija dela strokovnih delavcev v zavodski pristojnosti, pri čemer Generalni urad zastopa stališče, da je potrebno delo organizirati v skladu s strokovnim profilom delavcev. Načeloma se strinjamo z izvedenko, da je potrebno

¹³Izvedenka ugotavlja, da se še vedno dogaja, da izpada (dopust ali bolniški stalež) „pravosodne“ sestre ZD ne nadomešča in kadar se to zgodi, so v ambulanti Zavoda preobremenjeni. Zdravstvena oskrba ob okrnjeni medicinski ekipi ne more biti kvalitetna.

¹⁴Zavod je poskušal spremeniti sistemizacijo delovnega mesta psihologa, tako da bi se le-ta ukvarjal s svojim (terapevtskim) delom, ne pa, da bi bil vzgojitelj, vendar Ministrstvo za javno upravo takšni sistemizaciji ni ugodilo. DPM se strinja z mnenjem izvedenke, da je preobremenitev terapevta za obravnavo odvisnosti z birokratskim delom lahko obsojencem v škodo. Po ugotovitvah izvedenke se terapevta za obravnavo odvisnosti še vedno utapljata v birokratskem delu in v delu, ki je pod nivojem njune izobrazbe in izkušenj.

kateregakoli strokovnega delavca razbremeniti tistega dela, ki je pod njegovem nivojem njegovih izkušenj in izobrazbe.

DPM: predlagamo, da UIKS sprejme vse potrebne ukrepe, da se bo zagotovila zamenjava odsotnega zobozdravnika z drugim, enako kot velja za psihiatra (odsotnega psihiatra vedno nadomešča drug psihiater), oziroma da bo ZD izpolnjeval sklenjeno pogodbo z Zavodom tudi glede zobozdravstvene oskrbe¹⁵.

GUURSIKS: sporočamo, da dogovori sklenjeni med vodstvi obeh zavodov, bodo zapisani v medsebojnem sporazumu, ki bosta podpisala oba direktorja. Na usklajevanjih smo vse regionalne zdravstvene domove in Ministrstvo za zdravje opozorili tudi na nadomeščanje posameznih ambulant v času njihove odsotnosti – predvsem psihiatrične in zobozdravstvene ambulante in jih opozorili na predhodno prakso. Gre predvsem za problem zdravstvenih domov, ki za omejeni ambulantni sklepa pogodbeno delo z zunanjimi izvajalci.

DPM: želi pojasnilo o tem, v kakšni fazi je razvoj forenzičnega oddelka v UKC Maribor in kdaj je moč pričakovati uresničitve namena, zaradi katerega je bil ustanovljen¹⁶.

GUURSIKS: pojasnjujemo, da je dne 26. 4. 2012 prejel sporočilo pomočnice direktorja UKC Maribor, da naj bi oddelek s 1. 6. 2012 začel sprejemati paciente.

DPM: pričakujemo, da do odpovedi spremstva ne bo več prišlo¹⁷.

GUURSIKS: pojasnjujemo, da z več boljše organizacije, sodelovanja med zavodi in tudi med zavodi in sodišči se je število odpovedi radikalno zmanjšalo, vendar pa Generalni urad ne more zagotoviti, da v zavodu Maribor, kljub

¹⁵Iz pogovora izvedenke z medicinsko sestro, zdravstvenim tehnikom, psihiatrom, zobozdravnico in pravosodnim policistom je bilo ugotovljeno, da glede poteka dela (prihajanje zdravnikov, naročanje...) ni sprememb. Vsi sogovorniki so se strinjali, da se je nekaj stvari spremenilo na bolje, vendar ne dovolj. Tako zdravstveni tehnik in medicinska sestra opažata, da je zobozdravnica večkrat odsotna, a je v času odsotnosti nihče ne nadomešča. Tako v primeru njene 14-dnevne odsotnosti odpadejo štiri ambulante. V tem primeru je paciente treba pospremiti k dežurnemu zdravniku. Do težav pride tudi v primeru, ko pride (izjemoma) zobozdravnica v Zavod popoldan. Takrat je v službi manj pravosodnih policistov in se težko zagotovi eden za ambulantno. Organizacijo službe bi jim olajšala že napoved zobozdravnice za spremembo delovnega časa za kakšen teden vnaprej.

¹⁶Psihiater pove, da forenzični oddelek v UKC MB še ne deluje in nima informacij, kje se stvari ustavljajo. Želel bi si, da bi z UIKS prišla pobuda o povezovanju psihiatrov, ki delajo v zaporih in da bi bil kot vodja forenzičnega oddelka vključen v dogovarjanja med ministrstvi glede potreb in funkcioniranja novega oddelka.

¹⁷Iz prikaza številčnega stanja sistemiziranih in zasedenih delovnih mest na dan 31. 1. 2012 razberemo, da vsa sistemizirana delovna mesta niso zasedena. Tako ni zasedeno delovno mesto vodja sektorja za splošne, pravne in ekonomske zadeve, dveh računovodij, štiri delovna mesta v oddelku za delo, dveh pravosodnih policistov v referatu za varstvo obojencev ter štiri delovna mesta pravosodnih policistov v referatu za varnost v priporu. Lani je bilo zaradi nezasedenih sistemiziranih delovnih mest pravosodnih policistov treba opravljati nadure, da je Zavod lahko zagotovil vsa spremstva. Kljub temu pa je bilo spremstvo v enem primeru odpovedano. Ker je sedaj skupno zaposlenih 74 pravosodnih policistov, eden je v fazi sprejema, še nekaj pa jih je v fazi usposabljanja.

boljši kadrovske situaciji, ne bo več prihajalo do odpovedi spremestev, saj se lahko zgodi, da predvidene obremenitve v kratkem časovnem terminu presežejo kadrovske možnosti, še posebej ob upoštevanju dejstva, da je zavod Maribor eden najbolj obremenjenih zavodov in sicer v pogledu števila spremestev in varovanja v zdravstvenih ustanovah.

DPM: opozarjamo, da mora Zavod določiti tretjega odstavka 6. člena PIKZ dosledno spoštovati. Tako mora poleg tega, da mesečno preverja obstoj razlogov, zaradi katerih je potrebna namestitve obsojenca v strožji režim, obsojenca tudi pisno poučiti, da se lahko zoper takšno odločitev pritoži¹⁸.

DPM: predlagamo, da vodstvo Zavoda posveti več nadzora nad odnosom delavcev vzgojne službe do zaprtih oseb in da z namenom izboljšanja tega odnosa sprejme tudi potrebne ukrepe¹⁹.

DPM: predlagamo, povečati nadzor nad odnosom delavcev vzgojne službe do zaprtih oseb in sprejeti potrebne ukrepe v smislu rednega periodičnega usposabljanja in izpopolnjevanja vzgojnih delavcev v smeri izboljšanja kvalitete njihovega dela²⁰.

GUURSIKS: menimo, da se strokovni delavci trudijo zagotoviti čim kvalitetnejšo obravnavo zaprtim.

GUURSIKS: pojasnjujemo, da oddelek za vzgojo na Generalnem uradu tako organizira redne mesečne supervizije in izobraževanja za vse strokovne profile: pedagoge, psihologe, socialne delavce, strokovne delavce, ki pokrivajo področje obravnave odvisnosti in strokovne delavce, ki vodijo obravnavo samomorilno ogroženih na lokacijah. Za vse strokovne profile redno tečejo aktivni, ki so namenjeni reševanju sprotne problematike in izmenjavi izkušenj. Kljub slabšim materialnim pogojem smo v mesecu marcu za vse strokovne delavce v našem sistemu organizirali strokovno srečanje z naslovom «izmenjava dobrih praks», ki je bilo namenjeno prenosu znanja in različnih izkušenj pri delu z

¹⁸Po pojasnilu vodstva Zavoda vzgojna služba skrbi za redne spremljevalne konference v primerih namestitve v strožji režim po 6. členu PIKZ. Vpogled v nekatere spise teh namestitvev pa je pokazal, da celotno obdobje takšne namestitve ni bilo vedno pokrito z vsemi potrebnimi odločbami.

¹⁹Ob obisku smo prejeli več pritožb na delavce vzgojne službe, v smislu neodzivanja na prigrasnice in na težave, ki jih obsojenci izpostavljajo.

²⁰Ob obisku smo prejeli več pritožb na delavce vzgojne službe, v smislu neodzivanja na prigrasnice in na težave, ki jih obsojenci izpostavljajo.

zaprtimi. Strokovni delavci so predstavili izkušnje, ki so jih pridobili bodisi pri svojem delu, z udeležbo na seminarjih doma ali v tujini ali pri sodelovanju z drugimi strokovnjaki. V jesenjskem času nudimo drugo strokovno srečanje, ki bo usmerjeno v tematiko sodelovanja z zunanjimi strokovnjaki in institucijami. Trudimo se ter usmerjamo naše strokovne delavce za kandidiranje za pridobitev finančnih sredstev preko naše nacionalne agencije Cmepius, za študijske obiske na področju izvrševanja kazenskih sankcij.